

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000556723

Bijlage(n)
0

Datum 30 september 2025
Betreft Beantwoording van de vraag van de commissie
Koninkrijksrelaties inzake de afstemming met de
eilandsbesturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba over de
brief van de staatssecretaris van 20 augustus 2025 (36600 IV,
J) gaande over 'comply and explain' (ingezonden op 9
september 2025)

In reactie op het schriftelijke verzoek van de Voorzitter van de commissie
Koninkrijksrelaties van 9 september 2025 informeer ik u hierbij over de
afstemming die met de eilandsbesturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba heeft
plaatsgevonden over de inhoud van mijn brief van 20 augustus 2025 (36600 IV, J)
inzake 'comply and explain'.

De noodzaak om het principe van 'comply or explain' beter te waarborgen komt
voort uit de signalen die de eilandbesturen met mijn ministerie hebben gedeeld. In
opvolging hiervan is door alle drie de eilanden en mijn ministerie in
gezamenlijkheid gekeken naar verschillende oplossingsrichtingen.

De maatregelen zoals die zijn voorgesteld in mijn brief zijn dan ook uitgewerkt
door een gezamenlijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Bonaire,
Sint Eustatius en Saba en het ministerie van BZK. Deze werkgroep is ingesteld
door een gezamenlijke besluit tijdens de Werkconferentie WolBES-FinBES in maart
2024. De uitgewerkte voorstellen zijn daarna per brief voorgelegd aan de
bestuurscolleges van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, waarna de reacties hierop
weer zijn verwerkt. Dit alles heeft geleid tot de notitie die als bijlage bij de brief is
meegestuurd.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Herstel Groningen, Koninkrijksrelaties en Digitalisering,

Eddie van Marum

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000556890

Datum
17 september 2025

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan
Van

de staatssecretaris van BZK
DGKR

nota

Eerste Kamerbrief beantwoording vraag betrokkenheid
eilanden bij kamerbrief comply or explain

Aanleiding

Op 9 september heeft de commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer u schriftelijke gevraagd in hoeverre afstemming heeft plaatsgevonden met de eilandbesturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba over de brief van de staatssecretaris van 20 augustus 2025 (36600 IV, J) inzake 'comply and explain', alvorens eventueel een datum voor inbreng voor schriftelijk overleg te bepalen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van deze brief aan de Eerste Kamer. In de brief gaat u kort in op de vraag van commissie KOREL en geeft u toelichting op het proces rondom de aangekondigde maatregelen.

Kern

- Tijdens de Werkconferentie WolBES/FinBES in maart 2024 hebben de eilanden hun zorgen geuit over de uitwerking van het principe 'comply or explain'. Dit legt namelijk een grote druk op de uitvoeringskracht van de eilanden en zij wensen meer betrokkenheid bij de totstandkoming van beleid- en wetgeving op Rijksniveau.
- In een gezamenlijk besluit is vervolgens een werkgroep bestaande uit Bonaire, Sint Eustatius, Saba en BZK ingesteld om voorstellen hiervoor uit te werken. Dit heeft geleid tot de notitie (een bijlage bij de Kamerbrief).
- Deze voorstellen zijn vervolgens schriftelijk voorgelegd aan zowel de staatssecretaris van BZK en de drie bestuurscolleges. De reacties hierop zijn verwerkt in de versie die met de Kamer is gedeeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[Redacted]

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.